

**Återrapportering av
Svenska Jägareförbundets
Allmänna uppdrag
2009**

Bilagor

- 1. Svenska Jägareförbundets verksamhetsplan 2009.**
- 2. Jämställdhetsplan**
- 3. Naturens jägare Häfte för mellanstadiet.**
- 4. Riktlinjer för utfodring av vilt**
- 5. Viltvårdsboken**
- 6. Jakt på varg**
- 7. Vildsvinsförvaltning i samverkan.**
- 8. Övningskyttebevis.**
- 9. Viltforum 1/2009.**
Bly från ammunition som förgiftningsrisk hos rovfåglar
– en kunskapsöversikt
- 10. Viltdata. Information om viltdata.se**
- 11. Handlingsplan älg**
- 12. Viltforum. Viltövervakning. (Översändes senare).**

Inledning

Denna redovisning utgår från Regeringens beslut om bidrag ur Viltvårdsfonden till Svenska Jägareförbundet. Redovisningen är i princip uppställd i enlighet med detta beslut.

Svenska Jägareförbundets värdegrund blev till 1830 då förbundets bildades. Omsorgen om viltet var skälet. Den värdegrunden ligger fast i en genom åren utvecklad form. Förbundet arbetar utifrån en respekt för viltet, naturen och samhället som kan sammanfattas i ordet hänsyn. Utgångspunkten är att viltet är en resurs som ska förvaltas långsiktigt utifrån bästa kunskap. Förbundet tar också ansvar för att vårda jaktens namn och rykte.

Visionen är lika enkel som tydlig ”Svenska Jägareförbundet skall med kraft och kunskap leda och utveckla den svenska jakten och viltvården”. Utifrån denna vision bygger organisationen sin verksamhet.

Svenska Jägareförbundets organisation består av 23 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar och på lokalplanet av 359 jaktvårdskretsar. Förbundet, länsjaktvårdsföreningarna och jaktvårdskretsarna är självständiga juridiska personer med respektive styrelse och årsstämma. Förbundet hade vid medlemsårets slut, den 30/6, ca 190 000 medlemmar och man kan räkna med ca 4 000 förtroendevalda på olika poster i organisationen. Förbundet har drygt 100 personer anställda. Förbundet är en bred folkrörelse med medlemmar, förtroendevalda och personal över hela landet. Jägareförbundets styrelse består av ordföranden, nio ledamöter och en representant för arbetstagarna.

Årsstämman utser på sedvanligt sätt revisorer, 2 ordinarie och 2 suppleanter, varav en ordinarie och en suppleant skall vara auktoriserad.

I Regeringens beslut om precisering av det allmänna uppdraget finns, förutom ett antal generella villkor, angivet att verksamheten skall genomföras och redovisas inom ett antal verksamhetsområden. Till dessa verksamhetsområden finns också kopplat ekonomiska ramar.

Modell för beräkning av kostnaderna

Sedan 2005 har förbundet arbetat för att anpassa och utveckla den tidredovisning som ligger till grund för beräkningarna av kostnaderna för det Allmänna uppdraget. Ekonomisystemet särskiljer intäkter och utgifter för det allmänna uppdraget från förbundets övriga intäkter och utgifter. Vidare specificeras såväl arbetad tid som övriga kostnader per verksamhetsområde.

1. Verksamhet

Det allmänna uppdraget

Leda de delar av jakten och viltvården som framgår av denna bilaga, i syfte att bidra till att i bilagan angivna mål samt riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls.

Generella mål

- ◆ Beslutade mål inom verksamhetsområdena för det allmänna uppdraget är uppfyllda
- ◆ Jämställdheten mellan kvinnor och män skall öka.

- ◆ Viltvården skall bedrivas på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden upprätthålls och gynnas.

Generella återrapporteringskrav

Jägareförbundet ska:

- ◆ redovisa en analys av i vilken utsträckning förbundet bidragit till att uppfylla målen för det allmänna uppdraget,
- ◆ redovisa en analys av förbundets arbete med jämställdhet,
- ◆ presentera det allmänna uppdragets ekonomiska redovisning, skild från förbundets övriga ekonomi. Den ekonomiska redovisningen skall specificeras per verksamhetsområde om inget annat anges. En jämförelse skall göras med föregående år per verksamhetsområde samt
- ◆ tillse att den ekonomiska redovisningen är styrkt av revisor.

Jägareförbundets arbete inom ramen för det allmänna uppdraget under 2009.

Den övergripande arbetsinriktningen i jägareförbundet styrs av förtroendemannaorganisationens beslut om förbundets verksamhetsplan och regeringens beslut om inriktning och volym på arbetsuppgifter inom ramen för det allmänna uppdraget. Verksamhetsplanen utarbetats och fastställs under tidig höst och utgör sedan grunden för förbundets budgetarbete. Budgeten fastställs av förbundsstyrelsen vid sitt sammanträde i mitten av december.

Regeringsbeslutet om inriktning och medel för det allmänna uppdraget för kommande verksamhetsår är numera framflyttat tre månader till september – oktober vilket ger förbundet stabila och tydliga förutsättningar för budgetarbetet.

Förbundet kan konstatera att en tydlig och väl genomarbetad verksamhetsplan samt en tydlighet i målformuleringarna av det allmänna uppdraget skapat förutsättningar för att göra ett gott arbete och en väl genomarbetad redovisning.

Under verksamhetsåret påverkas förbundet av beslut och händelser i samhället som innebär att löpande omprioriteringar genomförs. Omprioriteringarna påverkar resultaten i det allmänna uppdragets verksamhetsområden och kan bidra till diskrepanser mellan beslutade och nyttjade medel.

Genom denna redovisning anser förbundet att måluppfyllelsen är god.

I de fall förbundet inte nått en målsättning fullt ut under året finns den med i pågående processer och kommer att uppnås under 2010.

Jägareförbundets arbete med jämställdhet

Personalorganisationen har i ett historiskt perspektiv varit klart mansdominerad och förbundet har sedan länge arbetat aktivt för att skapa en jämnare könsfördelning. Genomsnittligt anställda för 2009 uppgick till 102 personer, varav 66 % män. I bifogade jämställdhetsplan beskrivs de övergripande målen och de kortsiktiga målsättningarna för Jägareförbundets jämställdhetsarbete.

En målsättning var att under året 2009 uppnå en jämnare fördelning av antalet män och kvinnor som söker tjänster som fälttjänstemän eller inom andra enheter där något kön är starkt underrepresenterat. En förklaring kan vara att det funnits övervägande män med rätt kompetens som sökt de lediga tjänsterna som fälttjänstemän.

Lönestrukturerna har kartlagts under 2009 och påvisar inga skillnader som kan hänföras till kön.

Kvinnor i jakten

Andelen kvinnliga jaktkortslösare fortsätter öka och för jaktåret 2009/10 redovisas 5,5 %. Det är en ökning från 4,2 % jaktåret 2001/02. Av Jägareförbundets medlemmar är nu 7,4 % kvinnor. Från jaktåret 1998/99 har andelen kvinnliga medlemmar ökat med hela 73 %.

Förbundet använder andelen kvinnliga jaktkortslösare som jämförelsetal när organisationens mått på jämställdhet utvärderas.

- I förbundsstyrelsen är andelen kvinnliga ledamöter 20 %.
- I styrelserna för landets 23 länsjaktvårdsföreningar är andelen kvinnliga ledamöter 9,8 %. 2001 var andelen 6,1 %.
- I landets kretsstyrelser är andelen kvinnliga ledamöter 8,1 %
- På Jägareförbundets årsstämma 2009 var andelen kvinnliga ombud 6,9 %.
- 21% av provtagarna för Jägarexamen var kvinnor under 2008.

Ekonomisk redovisning

Den ekonomiska redovisningen över det allmänna uppdraget är skiljd från Jägareförbundets redovisning och uppdelad per verksamhetsområde.

Sammanställning av kostnader inom ramen för det allmänna uppdraget.

Verksamhetsområde	Anvisade	Kostnader	Not	Kostnader
-------------------	----------	-----------	-----	------------------

	medel 2009	2009		2008
Övergripande information	12 500 000	14 489 749	1	16 423 498
Information om praktisk jakt och förvaltning av viltarter	23 000 000	20 429 436	1	22 270 363
Viltövervakning	4 600 000	5 986 246	2	6 251 367
Älgförvaltning	6 000 000	5 634 702		5 152 385
Vilt och trafik	1 500 000	2 209 310	3	2 301 390
Yrkesmässig utbildning	1 000 000	1 639 062	4	1 096 647
Summa	48 600 000	50 388 505		53 495 650

Intäkter

Vidare redovisas intäkter om 2 315 480 kronor inom ramen för det allmänna uppdraget.

Noter

1. Allt sedan preciseringen av det allmänna uppdraget har Verksamhetsområdet Övergripande information överskridits och Information om praktisk jakt och förvaltning av viltarter underskridits redovisningsmässigt. Gränsdragningsproblemen har emellertid minskat efter en rad åtgärder och torde kunna balanseras på ett bättre sätt framgent.

2. I Verksamhetsområde Viltövervakning ingår arbetet med utveckling av vilt databasen som är en portal för rapportering av älgavskjutning, älgobs, avskjutningen av övrigt vilt mm. Under året har Vilt databasen fått ett ökat intresse och en ökad prioritet vilket medverkat till ett överskridande.

3. Under året har beslut tagits om ny lagstiftning runt trafikeftersöken och rapporteringen. Beslutet har medfört ökade arbetsinsatser och bidragit till ett överskridande av anvisade medel.

4. Äskandet innehöll en höjning för året då en Viltmästarkurs skulle genomföras under året. Bidraget förblev oförändrat och diskrepansen beror av naturliga skäl på den genomförda Viltmästarkursen

1.1 Verksamhetsområde Information

Mål

- ◆ Myndigheter erhåller efterfrågade objektiva yttranden inom ramen för det Allmänna uppdraget.
- ◆ Allmänheten erhåller objektiv och lättillgänglig information om jakt- och viltvårdsfrågor samt viltforskning

Åtterrapporering

Jägareförbundet skall redovisa:

- ◆ hur förbundet arbetar för att garantera objektivitet i den information och service som ges,
- ◆ hur många och vilka utlåtanden och yttranden som olika myndigheter efterfrågat under året,
- ◆ hur många utlåtanden och yttranden som besvarats på förbunds nivå,
- ◆ vilken information som tagits fram och till vilka målgrupper,
- ◆ tidsåtgång för den information till allmänheten, som skett inom ramen för det allmänna uppdraget samt
- ◆ hur många besök som webbsidan ”Vilt och Vetande” haft under året

Objektivitet i information och service.

Förbundet arbetar målinriktat för att bibehålla en hög trovärdighet. Ställningstaganden formas utifrån ett omfattande samarbete såväl internt som med myndigheter, organisationer och viltforskning. Vidare är personalens kompetens mycket hög och utvecklas löpande genom utbildning och erfarenhetsutbyte. Förbundet är en organisation som bygger sin trovärdighet på samarbete och överläggningar, hög kompetens, integritet och långsiktigt agerande med viltet och viltvården i centrum. Erfarenheterna visar att det går alldeles utmärkt att förena objektivitet med ett stort engagemang från en förtroendemannaorganisation.

Yttranden och utlåtanden

På förbunds nivå har Jägareförbundet noterat 122 stycken inkomna remisser. Förbundet avstått från att yttra sig vid tre tillfällen. Av dessa remisser utgörs 96 stycken av förfrågningar rörande vapenärenden som översänts från Polismyndigheterna runt om i landet.

Utöver dessa remisser tillkommer ett stort antal remisser som behandlats av personal och Länsjaktvårdsföreningar. Länsstyrelserna är de instanser som översänder allra flest remisser i frågor som rör exempelvis skötselplaner för älg och kronhjort, tillstånd av olika slag, utbyggnad av vindkraft och skötselplaner vid bildande av naturreservat. Bland övriga instanser som översänt remisser finns också Vägverket, Banverket och kommunerna.

Remisser på förbunds nivå

Remiss från	Innehåll	Not
Jordbruksverket	Ändring i statens jordbruksverks föreskrifter om direktstöd	Besvarad 2009-01-19
Jordbruksverket	Befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och människor	Inget att erinra
Miljödepartementet	EU-kommissionens meddelande om en EU-strategi för invasiva arter	Besvarad 2009-02-03
Jordbruksverket	Ändring i SJVFS 2002:95 om ersättningar för miljövänligt jordbruk	Besvarad 2009-02-04
Jordbruksverket	Ändring i SJVFS 2007:42 om kompensationsbidrag, miljöersättningar och miljöinvesteringar	Besvarad 2009-02-04
Livsmedelsverket	Villkor för försäljning av produkter av vildsvin	Besvarad 2009-02-25
Naturvårdsverket	Vägledning för ett arbets-sätt för biologisk mångfald och andra värden i ett landskapsperspektiv	Besvarad 2009-02-23
Miljödepartementet	Nationell strategi och handlingsplan för främmande arter och genotyper	Besvarad 2009-02-27
Jordbruksdepartementet	Trygg med vad du äter	Besvarad 2009-06-01
Jordbruksdepartementet	Ang Naturvårdverkets utvärdering av förordningen om särskilda bestämmelser om skyddsåtgärder vid rovdjursangrepp	Besvarad 2009-02-27
Rikspolisstyrelsen	Ändring och allmänna råd om vapenlagstiftningen	Inget att erinra
Miljödepartementet	Redovisning av tre regeringsuppdrag rörande förvaltning av rovdjur	Deltagit i remissmöte 2009-03-20
Naturvårdsverket	Skydds jakt på knobbsäl	Besvarad 2009-04-08
Jordbruksdepartementet	Utredningen om jordbruks-	Besvarad 2009-

	administrationen	06-01
Livsmedelsverket	Förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering	Tagit del av men avstått från att lämna kommentarer
Jordbruksdepartementet	Uthållig älgförvaltning i samverkan	Besvarad 2009-10-05
Justitiedepartementet	Genomförande av FN:s vapenprotokoll mm	Besvarad 2009-08-31
Jordbruksdepartementet	Framställan om överföring av jaktkorts- och jägar-examensregistren i Kiruna till länsstyrelsen i Norrbottens län	Besvarad 2009-09-03
Livsmedelsverket	Villkor för försäljning av produkter av vildsvin	Besvarad 2009-09-11
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Identifiering och spårning av explosiva varor för civilt bruk	Besvarad 2009-09-03
Vattenmyndigheterna för Sveriges fem vatten-vårdsdistrikt	Förvaltningsplan, åtgärds-program, miljökvalitets-normer och miljökonsekvensbeskrivning	Besvarad 2009-09-03
Jordbruksdepartementet	Vissa samepolitiska frågor & Fusion av samebyar	Besvarad 2009-12-15
Jordbruksdepartementet	Möjligheter till intensiv-odling av skog	Besvarad 2010-01-18
Jordbruksverket	Lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård	Besvarad 2009-10-27
Svenska Skyttesportförbundet	Säkerhetsbestämmelser för civilt skytte 2010 års upplaga.	Besvarad 2009-12-21
Naturvårdsverket	Nya riktlinjer för upprättande och användning av bevarandemål för naturtyper i naturreservat	Besvarad 2009-12-21

Rapporterad tid för information

Jägareförbundets personal har rapporterat totalt 20 358 arbetstimmar inom ramen för verksamhetsområdet varav 13 639 arbetstimmar under information till allmänheten.

Information, Workshops och seminarier

I florán av informationsmaterial som producerats av förbundet eller i samarbete med andra intressenter kan särskilt nämnas Naturens jägare, ett häfte med fakta om Sveriges djur, natur och miljö. Häftet är avsett för mellanstadiet och delas ut till deltagarna i KlassDraget.

KlassDraget – ett samarbetsprojekt som Jägareförbundet och Sportfiskarna gemensamt håller i. Projektet går ut på att ta ut skolklasser på en fiske och naturdag. Totalt förväntas ca 30 000 skolelever med lärare i årskurs 3-5 delta i klassdraget. Eleverna och lärarna får komma ut och fiska tillsammans med kunniga ledare från våra olika lokalklubbar och kretsar, eleverna får ett fiskespö/pimpelspö samt arbetsmaterial Skolmaterial - gratis skolmaterial på hemsidan har uppdaterats. Bilder på djur, övningar och liknande pedagogiska hjälpmedel.

Utomhuspedagogikkurs för lärare – en kurs över två terminer och 7,5 poäng. Under året började en ny kurs för lärare inom ämnet utomhuspedagogik i samarbete med Linköpings universitet.

Inför vargjakten arrangerades ett seminarium; Vargavinter. Där talade bland annat Robert Andrén, Jordbruksdepartementet, Susanna Löfgren, ansvarig för viltenheten på Naturvårdsverket och vargforskaren Olof Liberg. Alla parter, forskare, media, bevarandeorganisationer med flera, var inbjudna till seminariet.

Under året har informationen gentemot media ökat. Bland annat har de gröna frågorna lyfts fram och särskilt intresset för viltkött.

För media i södra Sverige arrangerades en pressinformation om vildsvin i Agusahägnen.

Vilt som mat

Regeringen har i sin satsning Matland Sverige bl.a. lyft fram förbundets roll och ansvar för att sprida kunskap om viltköttet som livsmedel, möjligheten att kombinera naturupplevelse med matupplevelse samt att se på möjligheterna att utveckla en effektiv distribution av viltkött till butik. Förbundets arbete spänner över stora områden från konkreta projekt som ex.vis inrättandet av Svenska Viltmatakademin över till recept på hemsidan. Man kan konstatera att intresset för viltmat ökat i takt med intresset för att äta ekologiskt, klimatvänligt och närproducerad mat. Frågor kring viltmat har lyfts fram som en betydande del i förbundets verksamhet genom att det i verksamhetsplanen för 2010 anges ”skapa ytterligare acceptans för jakten genom att ta fram program för hur vi på olika nivåer kan marknadsföra viltkött genom ett genom god etik närproducerat livsmedel av högsta kvalitet”.

En kort sammanfattning av förbundets arbete 2009 kan se ut enligt följande:

- Förbundet har bidragit till bildandet av Svenska Viltmatakademin som har till syfte att på olika sätt marknadsföra viltköttet. Flera av landets ledande kockar är medlemmar i akademien.
- Arrangera seminarier och andra informationsinsatser kring viltkött. Bl.a. arrangerades ett välbesökt seminarium under Almedalsveckan i Visby
- Förbundet har under året samlat landets ledande matskribenter till en informationsdag på Öster Malma.
- I samverkan med myndigheterna engagerat sig i arbetet med att underlätta regelverket kring hantering av viltkött
- Initierat ett nationellt kursprogram/utbildning i kötthantering
- Bevakning av olika frågeställningar kring viltmat i förbundets tidningar Svensk Jakt och Svensk Jakt Nyheter samt på förbundets hemsida.

Hemsidan

Hemsidan är en av Jägareförbundets viktigaste kanaler för att nå ut med information till allmänheten.

Innehållet på Jägareförbundets webbplats centrala del består till närmare 90 procent av information till allmänhet och jägare.

Under året har webben bytt administrationsverktyg till ett modernare och mer lättarbetat.

I september lanserades en avancerad funktion för besökare som vill testa och utveckla sina natur- och jaktkunskaper. Applikationen är den näst bäst besökta på webbplatsen sedan starten i september. Testet är självrättande och ”kommer ihåg” tidigare resultat vilket gör det hela till en utmaning där man hela tiden kan förbättra sina resultat och därmed också sina kunskaper om natur och jakt.

På hemsidan kan man också hitta en stor samling Viltrecept där nya recept läggs ut kontinuerligt.

Diagrammet visar antalet besökare på Jägareförbundets hemsida.

Källa: Google Analytics

Forsningskommunikation/Vilt&Vetande

Forsningskommunikation innebär att skapa kontaktytor mellan forskare och de som efterfrågar kunskapen. Vilt&Vetande är främst inriktat på kommunikationen mellan allmänhet och forskning. Flera av kommunikationsinsatserna 2009 inriktade sig på utbytet mellan förvaltning och forskning.

Under 2009 besvarade Vilt&Vetande ca 400 e-mail med frågor främst angående vilt och ekologi. Liksom tidigare år dominerade intresserad allmänhet bland frågeställarna dvs icke jägare. Ett flertal förfrågningar från journalister och författare har besvarats under året. Vilt&Vetandes hemsida omarbetades under 2009 när hela Jägareförbundets hemsida uppgraderades. För Vilt och Vetandes räkning noterades 360 800 besök under 2009

Viltforskardagarna var ett samarrangemang med viltforskningssekreteriatet på Naturvårdsverket. Till denna träff samlades de viltforskare som fick anslag från Viltvårdsfonden och Jägareförbundets Forskningstjuga som utgörs av 20 kronor från medlemsavgiften. Förutom forskare bjöds även nyckelpersoner inom viltforskning och förvaltningen in. Tanken är att detta ska bli en årligt återkommande mötesplats för viltforskningen och förvaltningen.

Under 2009 kom rapportserien *Viltforum* ut med två nummer. Sändlistan för *Viltforum* inkluderar bl.a. Universitet och högskolor, myndigheter och intresseorganisationer.

1.2 Verksamhetsområde Praktisk jakt och förvaltning av viltarter

Mål

- ◆ Kunskapen i praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling är god bland markägare, jakträttshavare och jägare.
- ◆ Myndigheter, markägare, jakträttshavare och jägare erhåller objektiv information och god service i frågor som rör praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling
- ◆ Medverka till korrekt informationsspridning av myndighetsbeslut om stora rovdjur samt om det behövs bistå myndigheter vid skydds jakt på stora rovdjur.
- ◆ Information av hög kvalitet tillhandahålls om praktisk jakt och viltvård vid skydds jakt och andra skadeförebyggande åtgärder.
- ◆ Jaktsäkerheten är hög
- ◆ All ammunition är blyfri så långt är möjligt
- ◆ Den negativa påverkan på hälsa och miljö från användningen av blyammunition ska vara försumbar

Åtterrapporering

Jägareförbundet skall redovisa:

- ◆ hur många och vilka kurser, temadagar och liknande som förbundet anordnat,
- ◆ antalet deltagare vid dessa kurser och temadagar,
- ◆ vilket utbildningsmaterial förbundet tillhandahållit
- ◆ tidsåtgång för rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor,
- ◆ tidsåtgång för arbete med upplysning till myndigheter, markägare, och jägare i markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till jakt och viltvård,
- ◆ antalet avgivna yttranden till myndigheter i frågor om skydds jakt, var i landet skydds jakt bedrivs i störst omfattning samt vilka arter som främst är föremål för jakten
- ◆ en kort analys av hur skadebilden har förändras över tiden,
- ◆ hur förbundet har arbetat med förvaltningsfrågor avseende vildsvin,
- ◆ arbetet med att förhindra etablering av mårhund i landet genom att bland annat ange antalet rapporterade fällda djur och dess geografiska utbredning.
- ◆ I vilken utsträckning förbundet har bistått förvaltande myndigheter med samordning av jägare vid skydds jakt efter stora rovdjur och vilka informationsinsatser om myndighetsbeslut avseende stora rovdjur som har genomförts under året,
- ◆ hur förbundet verkat har verkat för att intensifiera omfattningen av viltvårdsarbetet i landet,
- ◆ hur förbundet har arbetat för att motverka illegal jakt,
- ◆ hur förbundet har arbetat för att öka hänsynen till viltet vid användandet av hundar inom jakten
- ◆ hur förbundet har utvecklat jaktliga åtgärder för att minska skadorna av grågås och kanadagås,
- ◆ hur förbundets projekt Natur och Jakt har bidragit till ökad integration av invandrare
- ◆ hur förbundet har verkat för att intensifiera omfattningen av viltvårdsarbetet i

landet

- ♦ hur förbundet verkat för att minska antalet skadskjutningar,
- ♦ vilka åtgärder och informationsinsatser som förbundet vidtagit i syfte att minska användandet av blyammunition till förmån för blyfria alternativ, minska den negativa miljöpåverkan från användningen av blyammunition och att lämpliga milöåtgärder vidtas vid skjutbanor.

Kurser och temadagar

Förbundets utbildningsverksamhet är en växande kärnverksamhet där efterfrågan på olika utbildningar ökar. Totalt rapporteras att 6 049 personer genomgått utbildning under ledning av personal inom ramen för det allmänna uppdraget. I syfte att moderera gränsdragningsproblemen mellan verksamhetsområdena redovisas arbetad tid för genomförande av utbildningar rörande älg under verksamhetsområdet Älgförvaltning, arbete med utbildning rörande eftersök och lydnad för hund under Vilt och trafik samt utbildning i Vilt databasen under Viltövervakningen.

Rapporterade kurser och temadagar	Antal deltagare
Artkunskap	42
Björnjaktsutbildning	307
Fällor och fångst	68
Hjort och rådjur	91
Jaktetik	44
Jaktformer	65
Jaktledarutbildning	565
Ledarutbildning skytte	52
Lodjur	117
Skytteutbildning	73
Säl och säljakt	66
Varg, arten och jaktlig organisation	868
Vildsvin	2074

Utbildning rörande arterna och förvaltningen av vildsvin, lo, varg samt hjort och rådjur har till övervägande del genomförts som temakvällar.

Utbildningsmaterial

Under året har ett stort material om vildsvinsförvaltning, samordning av jakten, skadeförebyggande åtgärder och skydds jakt producerats i samarbete med LRF. Materialet används i bägge organisationerna för att informera om och lämna idéer till en ökad jaktlig samverkan.

Ett studiecirkelmateriale om varg och vargjakt samt ett utbildningsmateriale på samma tema togs fram och fanns tillgängligt inför vargjakten.

Vidare har ett häfte om gåsjakt utgivits. Syftet med häftet är att informera om bästa tillgängliga teknik vid gåsjakt och entusiasmera till en ökad jakt.

Rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor

Personalen rapporterar 13 166 timmars arbete med rådgivning i praktisk jakt och förvaltning av viltarter.

Miljöfrågor och markanvändning

Under rubriken upplysning till myndigheter, markägare och jägare i frågor rörande markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till jakt och viltvård rapporteras en insats över 5 257 arbetstimmar.

Skydds jakt

Förbundet samverkar med andra myndigheter och organisationer vad gäller skydds jakt och skadeförebyggande åtgärder, exempelvis Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, LRF, Polismyndigheterna och Viltskadecenter. Skydds jakt är i dag ett tämligen vitt begrepp som omfattar olika åtgärder för att förhindra skador främst inom jordbruk, djurhållning, skogsbruk, vägtrafiken och på fastigheter.

Insatserna berör en mängd olika arter i en mängd olika situationer. Det kan gälla grävling under ett bostadshus, gäss på badstränder eller i jordbruksgrödor, älg och rådjur i villabebyggelse, olämpliga bäverfördämningar, kronhjorts- och älgskador på skog eller vildsvinsskador i jordbruk och anläggningar. Rådgivningen kan gälla enskilda skydds jaksbeslut eller allmänna skydds jaksbestämmelser. Oftast är rådgivningen också förknippad med råd om hur skador ska kunna förebyggas. De viltarter som berörs är i första hand, grågäss, vitkindade gäss, skarv, och bäver.

Skydds jaktens omfattning, aktuella arter och skadebilden

Skadorna av gäss fortsätter att öka i syd och Mellansverige. Samarbeten mellan Länsstyrelserna, LRF-avdelningar och Jägareförbundet pågår inom flera län för att hitta modeller och samordna skydds jakt och andra förebyggande åtgärder för att minska skadorna. Ökande problem med koncentrationer av kråkfågel i samhällen och städer synes också vara på frammarsch. Under året har Jägareförbundets också varit engagerade för att stödja organisation och samordning vid ett flertal av de skydds jakter som genomförts efter varg.

Erfarenheterna visar att förfrågningarna om förebyggande åtgärder och begäran om skydds jakt ökar när en viltart etablerar sig på nya platser. Detta trots att arten i många fall inte uppfattas som någon större skadegörare i trakter där den varit etablerad under

en längre tid. Detta kan ha sin förklaring i att människan fått en annan syn på viltarten och också tagit till sig tekniken för att förebygga skador på ett effektivt sätt.

Vildsvin

Arbetet med att skapa en samordnad, lokal vildsvinsförvaltning har fortsatt under året. Fem organisationer (Svenska Jägareförbundet, LRF, Svenska Yrkesjägarföreningen, Svenska Kennelklubben samt Sveriges Jordägareförbund) har samverkat. Under året har även Rikspolisstyrelsen tillkommit. Gruppens tankar har manifesterats i skriften "Vildsvinsförvaltning i Samverkan" vilken överlämnats till jordbruksministern. I skriften ges exempel på hur vildsvinsförvaltningen kan fungera i praktiken.

I samverkan med LRF har ett utbildningsmaterial kring vildsvinsförvaltning tagits fram. Ett utbildning baserat på utbildningsmaterialet har också genomförts tillsammans med LRF:s viltansvariga i Syd och Mellansverige i syfte att öka informationsutbudet lokalt och regionalt. Utbildningen baseras i stort på "Vildsvinsförvaltning i Samverkan".

Svenska Jägareförbundet har även tagit fram riktlinjer för utfodring av vilt.

I samverkan med Svenska Kennelklubben har regler för vildsvinsprov för ställande hundar respektive drivande hundar tagits fram.

Svenska Jägareförbundet är engagerade i det vetenskapliga projekt (Management tools for Wild boar (*Sus scrofa*) – census techniques and population predictions) som drivs av Gunnar Jansson, Grimsö forskningsstation och Johan Månsson, Viltskadecentrum. Projektet syftar bland annat till att finna relevanta metoder för lokal och regional uppskattning av vildsvinens populationstäthet. Samarbetet fortsätter under kommande år.

Mårdhund

Totalt har 27 döda mårdhundar inrapporterats till mårdhundsprojektet under 2009. Dessutom har ytterligare 21 mårdhundar "oskadliggjorts" genom sterilisering och sändarmärkning inom projektet under 2009. Det är troligt att ytterligare mårdhundar har fällts som inte rapporterats in till projektet, i vilken omfattning är dock okänt.

Under 2009 har mårdhundens utbredningsområde utökats söderut, från den tidigare sydligaste bekräftade förekomsten i Lövånger (Skellefteå) till Osnäs (10 km norr om Umeå), där en mårdhund fälldes i september 2009. Västerut finns sedan tidigare bekräftade observationer/döda djur från Gällivare och Kiruna, utbredningen västerut har inte utökats.

Skydds jakt av stora rovdjur

Förbundet har under året bistått Länsstyrelser samt Naturvårdsverk med utbildning och organisation vid samtliga skyddsjakter på stora rovdjur utanför renskötselområdet. Vid dessa jakter har också förbundet genom anställda eller förtroendevalda agerat som jaktledare. Inom renskötselområdet har förbundet bistått i samtliga fall hjälp i någon form begärts av Länsstyrelser eller Naturvårdsverk.

I samband med dessa skyddsjakter har i samtliga fall utbildnings- samt informationsinsatser gjorts i form av temakvällar, övningsskytte samt organisation av jaktlag, jägare samt kartmaterial och sambandsbestämmelser. Dessutom har det i samtliga fall funnits en kontaktperson för media i form av anställd personal.

I samband med licensjakt och skyddsjakt på såväl lo som björn och varg har information gått ut i samtliga fall dels genom vår hemsida samt tidningar men också för samtliga tre arter i form av speciellt anordnade temakvällar i aktuella områden. Vidare marknadsför och genomför förbundet rena utbildningar i dessa tre arters biologi samt hur man lämpligen jagar dem.

Inför licensjakten på lodjur 2010 har förbundet också konstruerat ett SMS-system som meddelar jaktledarna aktuellt antal lodjur som är kvar att skjuta inom licensen. Systemet är testat i Värmlands län med mycket gott resultat.

Viltvård

Jägareförbundet arbetar parallellt med att öka kunskapen om viltvård hos jägarkåren, öka motivationen att utföra viltvårdsåtgärder och öka insikten om betydelsen av viltvård hos det övriga samhället. Under 2009 gavs en helt ny viltvårdsbok ut, och en ny viltvårdskurs togs fram. För att hålla kurserna utbildades förbundets tjänstemän med viltvårdsansvar och 45 nya förtroendevalda instruktörer. Vidare producerades en ny utbildning i hur man anlägger viltåkrar och viltvårdsboken reviderades och utökades.

Ökad kunskap om viltvård hos jägarkåren kommer i sig att stimulera till ökade åtgärder. Samtidigt kan man nå längre genom att tillhandahålla verktyg för att planera jägarnas viltvårdsåtgärder. Under 2009 lanserades ett omfattande internetbaserat verktyg för rådgivning och planering av viltvårdsåtgärder. Här kan jägarna utvärdera vikten av olika åtgärder för deras egen jaktmark, anpassat efter region och marktyp, och även lägga upp en viltvårdsplan för året. Planerade åtgärder kan sedan rapporteras av mot dem som planerats, och framgent jämföras med planerade och utförda åtgärder tidigare år. Vidare kopplades viltvårdsverktyget till en kampanjtävling i viltvård, för att stimulera fler att utnyttja verktyget.

Modern viltvård bygger i stor utsträckning på samverkan med andra former av markanvändning och myndigheternas arbete med naturvården. Förbundets viltvårdssatsning genomsyras av ett landskapsperspektiv och behovet av att anpassa markanvändningen för att gynna vilt och övrig mångfald. Samtidigt är viltvårdsåtgärder ett kraftfullt verktyg för att styra viltet i landskapet och minska

skadeproblem på grödor och skog. Förbundet har under 2009 aktivt arbetat med att kommunicera dessa frågor med företrädare för den offentliga naturvården och jord- och skogsbruk. Härigenom har vi uppnått en större förståelse för viltets behov och viltvårdens potential, vilket resulterat i större samförstånd mellan olika aktörer i landskapet. Detta gör att fler tar ansvar för viltvården, i enlighet med Jaktlagens skrivning om ett delat ansvar mellan jägare och markägare för viltvården. Detta är ett långsiktigt arbete för att skapa större förståelse och acceptans för vårt gemensamma ansvar, och för att förbättra dialogen mellan jägarkåren, markägarna och brukarna samt allmänheten. Detta kommer i sin tur att öka omfattningen av utförda viltvårdsåtgärder.

Illegal jakt

Arbetet med att minska den illegala jakten drivs ständigt. I information från Jägareförbundet till media, i Svensk Jakt och på hemsidan angriper förbundet den illegala jakten kraftfullt och återkommande oavsett vilken viltart som drabbats. Frågan drivs också i opinionsbildande syfte för att öka insikten om att den legala jaktutövningen och jägarkåren blir lidande av den illegala jakten. I Jägareförbundets utbildningsmaterial behandlas också problemet med och effekterna av illegal jakt.

Hänsynen till viltet vid användandet av hundar

Förbundet har under året tagit fram "Råd och riktlinjer för jakt och jaktträning med hund". Dessa riktlinjer ska under våren 2010 förankras under ett gemensamt seminarium med Svenska Kennelklubben (SKK) och samtliga ras- och specialhundklubbar som hanterar jagande raser. Därefter planeras en kampanj inför jakten där vi via såväl hundklubbarna som SKK och förbundets kanaler för ut ett gemensamt budskap om hur vi ska använda våra hundar i jakten. Vidare har förbundet under året, tillsammans med SKK, initierat och startat upp hägntestverksamhet för vildsvinshundar. Testen är öppna för samtliga hundar, även blandraser, och är tänkta som ett anlagstest innan hunden används i praktisk jakt. Syftet med verksamheten är dels att föra ut budskapet om en etisk hundjakt samt sortera bort hundar som riskerar att skada sig själva och/eller vildsvin i praktisk jakt.

Jägareförbundet har också under året aktivt medverkat vid utbildning av samtliga jaktprovsdomare som dömer vildsvinshundar. Vidare har förbundet vid ett 20-tal tillfällen medverkat vid konferenser, årsmöten i hundklubbar samt särskilda seminarier där vi diskuterat etik vid hundjakt.

Jaktliga åtgärder för att minska gåsskador.

Samarbetet mellan länsstyrelser, markägare och jägareförbundet har växt i syfte att det ska användas effektiva metoder för att skrämja eller bedriva skydds jakt på skadegörande gäss. Åtgärderna är ofta knutna till lokaler med större ansamlingar av såväl häckande som rastande gäss.

I syfte att sprida kunskap och intresse för gåsjakten har ett mindre antal pilotutbildningar genomförts i landet. Utbildningarna har haft stort fokus på artkännedom och jaktsätt. Förbundet har också producerat häftet ”Så lyckas du med bulvanjakten på gäss” för att informera om en etiskt och effektiv form av gåsjakt. Under året har även arbetet med att producera ett kursmaterial påbörjats och syftet är att utbilda instruktörer för kursverksamhet under våren 2010.

På några håll i landet har även riktad rådgivning lämnats för att utveckla jakt och jaktformer. Det har handlat om allt från nya former för upplåtelse av jakten till vikten av att jakten bedrivs med bästa tillgängliga teknik.

Integration

Under 2009 har nya presentationer om jakt i Sverige på engelska tagits fram samt en broschyr om vilken information runt natur mm. som finns att tillgå. Informationen inkluderar allt från en sammanfattning av allemansrätten till möjliga aktiviteter och existerande projekt.

En lyckad friluftsdag har genomförts på Öster Malma. En grupp bestående av 50 ungdomar i gymnasieålder fick lära om natur och jakt bland annat genom att prova på fiske och skytte. Samarbete sker även med Friluftsluftsrådet för vidareutveckling av projektet.

Nätverkutvecklingen fortsätter med olika planerade samarbetspartners, bland andra, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Sveaskog och SLU. Länsstyrelsen i Västerbotten och Jägareförbundet har beslutat om ett samarbete för att genomföra två friluftsdagar med relevant information riktad till ungdomar.

I samarbete mellan Jägareförbundets ungdomsverksamhet och integrationsprojektet arbetas också för att skapa en friluftsutbildning som är särskilt inriktad till invandrare.

Åtgärder för att minska antalet skadskjutningar

I och med att projektet ”Säkrare jakt” avslutades vid årsskiftet 2008/2009 övergick arbetet med ett förbättrat skytte samt god vapenhantering från kampanj till löpande verksamhet. Det kampanjmaterial som tagits fram har nyttjats i olika utbildningssammanhang – skytteinstruktörer, jaktledare, jägarexamen etc. - samt vid landets samtliga jaktskyttebanor.

Som ett ytterligare stöd för ett ökat träningskytte har förbundet tagit fram ett särskilt *övningsskyttebevis* som spridit i stor upplaga till landets jaktskyttebanor. På övningsskyttebeviset kan jägarna notera sitt övningsskytte, allt från älg- och björnskytte till olika former av hagelskytte. Tanken med övningsskyttebeviset är att det ska bli ett naturligt moment i samband med jakten att jaktledaren, i paritet med jaktkortet och vapenlicensen, erinrar om att träningskytte för den aktuella jaktformen

ska vara genomförd och att övningsskyttebeviset ska vara ifyllt avseende berörda moment.

Åtgärder mot negativa effekter av bly i ammunition

Den kunskapssammanställning om riskerna med sekundärförgiftning av bly i ammunition som genomfördes i slutet av 2008 har under 2009 presenterats i Jägareförbundets publikation "Viltforum" och spridits i åtskilliga sammanhang. Förbundet har som en följd av detta tagit fram rekommendationer för användning av blyad kulammunition samt hur man bör ta tillvara bytet och slaktrester – allt i syfte att minimera skadliga effekter av bly. Dessa rekommendationer har delgivits jägarna såväl i Svensk Jakt som på förbundets hemsida.

Förbundet har vidare deltagit i såväl nationella som internationella överläggningar med ammunitionsindustrin och den samlade skytterörelsen i frågan om möjligheterna att ytterligare minska användningen av bly i ammunition. I dessa sammanhang har även åtgärder mot bly vid skjutbanor diskuterats och förbundet har även tagit del av det kontrollprogram för uppföljning av bly i skjutvallar som Skyttesportförbundet tagit fram.

1.3 Viltövervakning

Mål

- ♦ Kunskapen om det svenska jaktbara viltets tillstånd och utveckling är god.
- ♦ En fullgod avskjutningsstatistik som täcker hela landet finns för samtliga jaktbara viltarter

Åtterrporteringskrav

- ♦ redovisa avskjutningsstatistik årligen för samtliga jaktbara viltarter, samt uppge Hur denna statistik har kvalitetssäkrats,
- ♦ redovisa förbundets uppskattningar av vilttäthet för samtliga jaktbara viltarter
- ♦ beskriva de jaktbara stammarnas utveckling i korthet

Avskjutningsstatistik och de jaktbara stammarnas utveckling redovisas i bilagan Viltforum som översändes senare.

Portalen www.viltdata.se

Viltdata.se är en neutral webbplats för utbyte av information om de jaktbara viltstammarnas tillstånd och utveckling. Det är nu tredje jaktsäsongen som viltdata.se bidrar med IT-teknologi för att utveckla och effektivisera viltövervakning i Sverige.

Arbetets inriktning

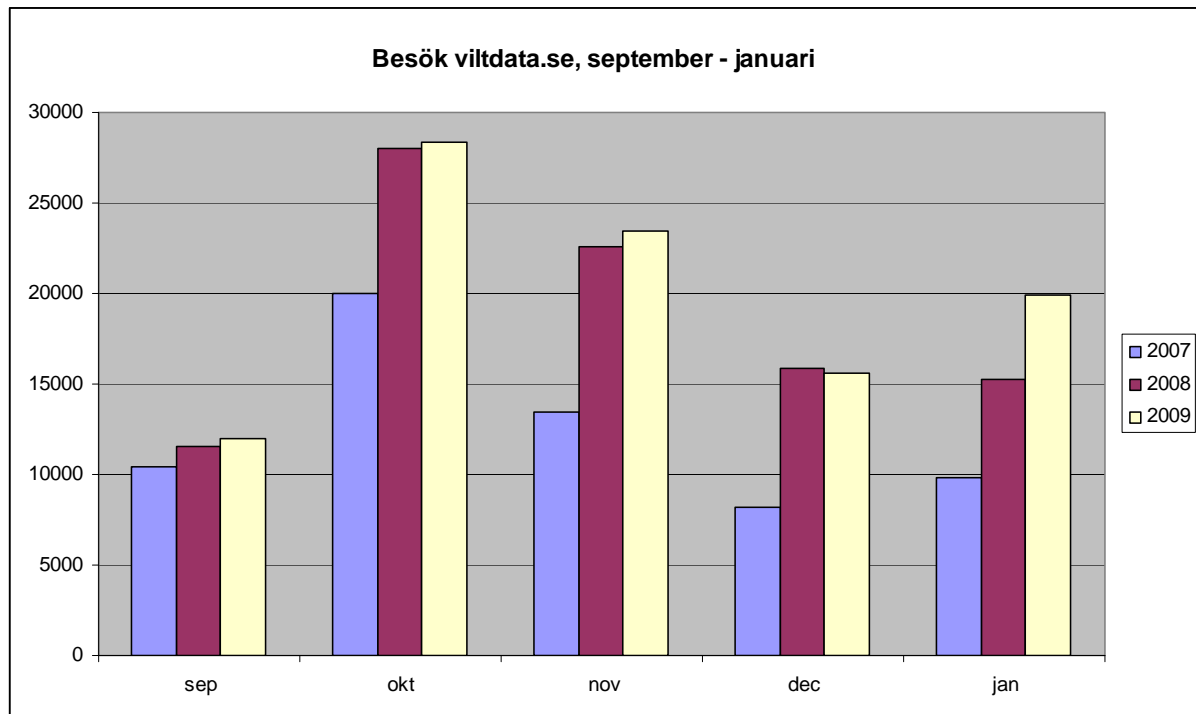
Jägareförbundets personal har under året fortsatt arbeta för att öka användandet av viltdata.se. Arbetet ger hög utväxling tack vare Jägareförbundets organisation med län och kretsar som tillför stora och värdefulla ideella arbetsinsatser. Arbetet utförs genom att brett informera jägarna om nyttan med att lämna uppgifter från jakten. Informationen går ut genom fysiska möten, webbplatser, trycksaker och tidningar. Dessutom stöds jägarnas inrapportering genom telefon- och mailkontakter.

Parallellt utvecklas viltdata.se löpande för att öka nyttan för dess användare. Framför allt är målsättningen med denna utveckling att ge rapporterande jägare:

- Snabb återkoppling i form av intressanta sammanställningar
- Underlättad administration och kommunikation inför och under jakten

Användningen av portalen viltdata.se

Antalet besökare på portalen har ökat från ca 150 000 till drygt 160 000 under de två hela kalenderår som portalen varit i drift och under året har 172 personer genomgått utbildning runt användningen och förmedlingen av kunskaper runts databasen.

Besök till portalen viltdata.se september till januari åren 2007 till 2009.

Användningen av älgdatabasen

I älgdatabasen fanns, vid utgången av år 2009, cirka 22 400 jaktlag registrerade. Användningen av älgdatabasen ökar successivt. Antalet besök har ökat markant mellan 2008 och 2009 ökningen för månaderna oktober och november dessa år är 47 respektive 62 procent.

På nationell nivå är täckningsgraden drygt 55 procent av den hos länsstyrelserna registrerade älgjaktsmarken. Variationen mellan länen är fortfarande stor och någon enstaka länsstyrelse lämnar fortfarande inte ut uppgifterna i registret vilket resulterat i en synnerligen svag rapportering.

Användningen av avskjutningsrapporten via viltdata.se

Från och med jaktsäsongen 2007/2008 kan avskjutningsrapporten för övrigt vilt lämnas via viltdata.se. Underlaget för beräkningarna av avskjutningen under 2009 utgörs av cirka 4800 avskjutningsrapporter från jägare och jaktlag. Rapporterna täcker en areal av cirka 7,7 miljoner hektar.

Inrapporteringen håller hög kvalitet, men täckningen är på vissa håll i landet vikande. Därför har Jägareförbundet under 2009 projekterat för en massiv informationsinsats i syfte att öka mängden inrapporterade uppgifter. Informationen riktar sig till andra berörda organisationer, Jägareförbundets personal och förtroendevalda samt till jägarkåren i stort. Bland annat planeras en annonskampj i bland annat jaktpressen för att nå ut till så stor andel av jägarkåren som möjligt. De övriga grupperna planerar Jägareförbundet att aktivt ta kontakt med.

Teknisk utveckling av älgdatabasen

Under året har älgdatabasen utrustats med ett nytt verktyg för justering av jaktenheternas ingående arealer. Verktöget nyttjas, utifrån användarens synvinkel, genom en grafisk struktur som åskådliggör alla jaktenheter inom ramen för användarens behörighet. På ett enkelt och ändamålsenligt sätt kan sedan jaktenheter flyttas och anpassas efter aktuell indelning av landskapet. Särskilt vanlig är ändringen av jaktlagens gränser, vilket är en viktig nivå att fånga upp eftersom det är här insamling och rapportering av uppgifter sker.

Den ständiga anpassningen, som möjliggörs genom detta nya verktyg, är också en förutsättning för goda förvaltningsunderlag. För genom att underlagen anpassar sig efter aktuell indelning av landskapet kan statistik följas över tid. Verktöget ger dessutom utmärkt överblick av Sveriges alla älgjaktsområden på en detaljnivå som inte tidigare varit möjlig och som inte finns annorstädes.

Älgdatabasen har under året också försetts med ”webservice” som är en internationell standard för överföring av data mellan plattformar. Denna tjänst kan underlätta både jägarnas rapportering och förvaltares tillgång till information.

Exempel på tillämpning av webservice i älgdatabasen:

- Överföring av data till myndigheter etcetera
- Tillgodose större markägares behov av dataunderlag från jakten som berör deras markinnehav

Identifierade fördelar med webservice:

- Jägare kan i princip fullgöra all rapportering på en plats
- Inrapporteringen blir standardiserad
- Data överförs per automatik till partners med behov

Under 2009 har älgdatabasen också försetts med tidigare insamlad älgobs på jaktlagsnivå från och med 1997.

Teknisk utveckling av avskjutningsrapporten

Från och med jaktsäsongen 2007/2008 kan avskjutningsrapporten för övrigt vilt lämnas via viltdata.se. Under 2009 har jägarnas rapportering av detta gjorts flexiblare. Ny funktionalitet gör det numera möjligt att under pågående jaktsäsong löpande fylla på avskjutningsrapporten. För en del jägare är detta att föredra jämfört med att lämna ifrån sig all information vid ett tillfälle per år.

1.4 Verksamhetsområde Älgförvaltning

Mål

- En med avseende på ålder och kön väl sammansatt älgstam i balans med betestillgången har uppnåtts genom att älgförvaltningsarbetet stöds och samordnas strategiskt och operativt på lokal nivå.

Åtterrapporering

Jägareförbundet skall redovisa:

- vilka åtgärder som förbundet vidtagit i fråga om att samordna och stödja älgförvaltningsarbetet på lokal nivå,
- hur förbundet har verkat för att höja kvalitén på de lokala samråden,
- de lokala samråd som hållits och vilka organisationer som deltagit vid samråden samt
- förbundets riktlinjer för hur rovdjurens älguttag skall beaktas i förvaltningsarbetet

Åtgärder för att stödja älgförvaltningsarbetet på lokal nivå

Vid kretsars eller länsföreningars möten har föreläsningar om älgförvaltning, foderdynamik/älgskador eller kronhjortsförvaltning genomförts vid cirka tio tillfällen. Dessutom har liknande föreläsningar hållits för olika grupper vid Öster Malma, vid flera tillfällen på engelska.

Jägareförbundet deltar aktivt i ett antal forskningsprojekt, med praktisk eller vetenskaplig prägel. Som exempel kan nämnas forskningsprogrammen vid SLU i Umeå: *Adaptiv förvaltning av vilt och fisk* respektive *Vilt och Skog*.

Under året avslutades den statliga utredningen om älgförvaltning som startat året innan med landshövding Maria Norrfalk som utredare. Jägareförbundet deltog med en representant i den expertgrupp som knutits till utredningen. Under 2009 hade expertgruppen fyra möten, varav ett tvådagars seminarium.

Rapporterade åtgärder på lokal nivå

- Analys och förmedling av avskjutningsresultat
- Analys och distribution av olika inventeringsresultat
- Utbildning och information till samrådsgrupper
- Möten med jaktvårdskretsarna för avstämning av samrådsförfarandet
- Omfattande samverkan med Länsstyrelsernas handläggare för utveckling av förvaltningsfrågorna
- Förberedelser och medverkan vid viltvårdsnämndernas sammanträden
- Initiering, planering och genomförande av utbildning och information till viltvårdsnämnder
- Samverkan med viltvårdsnämndernas parter för bildande av förvaltningsområden i länen

- Samverkan med viltvårdsnämndernas parter för att formulera gemensamma övergripande målsättningar på länsnivå
- Sammanställning och redovisning av samrådsförfarandet
- Stöd vid bildande av älgskötselområden
- Stöd vid formuleringen av älgskötselområdenas skötselplaner
- Stöd vid samordning av avskjutningsstrategier
- Stöd för att organisera spillningsinventering
- Stöd vid lösande av konflikter runt älgjakten
- 1346 personer har genomgått utbildning i älgförvaltning

Lokalt samråd

Under 2009 har det genomförts 301 lokala samråd (295 lokala samråd år 2008) med ett totalt deltagande om 2 393 personer (2 411 personer 2008). Det genomsnittliga antalet representanter från olika kategorier framgår av tabellen nedan, där även en jämförelse för åren 2006 – 2009 finns.

Under året har 103 personer genomgått utbildning i lokalt samråd.

Representanter i lokalt samråd

	2006	2007	2008	2009
Totalt antal samråd (st)	324	289	295	301
Representanter jägare (st)	2,8	2,6	2,7	3,0
Representanter älgskötselområden	0,1	0,4	0,5	1,2
Representanter markägare	2,3	2,4	2,2	2,3
Representanter skogsstyrelsen (st)	0,8	0,7	0,8	0,7
Representanter övriga (st)	0,3	0,3	0,2	0,2

Beaktande av rovdjurens älguttag i förvaltningsarbetet

I den handlingsplan för älg som antogs av Jägareförbundets styrelse i juni 2008, finns riktlinjer för hur rovdjurens uttag av älg bör beaktas i förvaltningsarbetet.

1.5 Verksamhetsområde Vilt och trafik

Mål

- ♦ Minska lidandet för trafikskadat vilt genom att tillhandahålla kompetenta

eftersöksekipage

Åtterrapportering

- ♦ förbrukade medel för att tillhandahålla uppdaterade listor med eftersöksekipage för trafikskadat vilt samt
- ♦ förbrukade medel för utbildning av eftersöksekipage

Arbetet med Vilt & Trafik

Jägareförbundet har även detta år bistått departement och berörda myndigheter avseende ansvarsförhållanden, regelverket och ersättningssystem för viltolyckseftersök. Förbundet deltar aktivt i arbetet inom *Nationella viltolycksrådet* i frågor omkring förebyggande verksamhet samt effektivisering av viltolycksorganisationen.

Under året har också Jägareförbundet vid såväl möten som i remisser bistått Banverket med att organisera och bygga upp en fungerande organisation för eftersök även efter viltkollisioner med spårbunden trafik.

Under året fortsatte förbundets projekt "*Utvärdering av nya träningsmetoder för framgångsrikare eftersök vid jakt och trafikolyckor*". Målsättningen med projektet är att förbättra andelen framgångsrika eftersök genom att vetenskapligt utvärdera en ny träningsmetod för spårhundar. Den övergripande ambitionen är att förbättra utbildningen av eftersökshundar och därmed öka antalet duktiga eftersöksekipage inom den nationella viltolycksorganisationen.

En fortlöpande samverkan med Svenska kennelklubben och samtliga jakthundsklubbar avseende eftersöksverksamheten har skett under året. Ämnet var ett av flera huvudteman vid en särskild överläggning med jakthundskubbarna under våren.

Förbundet har under året, tillsammans med Viltskadecenter samt Skandinaviska björnprojektet och Skandulv, utbildat specialekipage för eftersök av björn och varg. I dagsläget finns 17 björnekipage och 4 vargekipage spridda över Sverige.

Antalet viltolyckor har ökat vad gäller samtliga viltslag under året. Orsakerna till detta är oklara och många samverkande faktorer bidrar säkert till denna situation, inte minst viljan att anmäla en inträffad viltkollision. Särskilt alarmerande är dock ökningarna av vildsvin, hjort och stora rovdjur som ställer nya och ökade krav på eftersöksorganisationen. Flocklevande vilt samt potentiellt farliga vilt som vildsvin och stora rovdjur gör att en översyn av organisationen är nödvändig. Vidare ställer detta nya krav på vår utbildning och även implementerandet av resultaten från den pågående forskningssatsningen vad gäller träningsmetoder för eftersökshundar.

Upprättande av uppdaterade listor för trafikskadat vilt

Förbundet har under året, tillsammans med Rikspolisstyrelsen och Vägverket, initierat och finansierat byggandet av en rikstäckande databas för hantering och administration samt faktainsamling av samtliga trafikeftersök och hela trafikeftersöksorganisationen. Databasen är nu i drift och stegvis ersätter den under året de tidigare listorna som förbundet tillhandahöll för polisen.

Utbildning av eftersöksekipage.

Förbundet har under året fortsatt satsningen på ny- och vidareutbildning av länsinstruktörer för eftersöksutbildning. Instruktörerna utbildar och stödjer ledare för den lokala verksamheten runt om i länen. För att kvalitetssäkra utbildningarna genomförs årliga fortbildningar för instruktörerna. I dagsläget finns 100 länsinstruktörer.

För stöd och utbildningssatsningar rapporterar personalen 2005 arbetstimmar. Bland annat har 21 personer genomgått ledarutbildning för eftersök.

6 Yrkesmässig utbildning

Generella mål

- ◆ Kompetensen hos landets yrkesjägare är hög
- ◆ Tillgången på utbildade yrkesjägare är i nivå med behovet
- ◆ Utbildningen är objektiv och förmedlar därmed olika synsätt på jakten och viltvården i landet.

Åtterrapportering

- ◆ vilken yrkesmässig jägarutbildning som bedrivits under året i korthet
- ◆ antalet studerande som antagits till utbildningen och antalet som tagit examen
- ◆ vad förbundet gör för att yrkesjägare skall erhålla adekvat fortbildning inom yrket

Svenska Jägarförbundet har det övergripande ansvaret för att driva och utveckla den yrkesmässiga utbildningen på jaktens och viltvårdens område. Sedan 1947 har förbundet bedrivit yrkesmässig utbildning inom jakten och viltvården på Jägarförbundets fastighet Öster Malma i Södermanland. Den yrkesmässiga utbildningen är en viktig del i förbundets mål att upprätthålla och utveckla Öster Malmas status som Sveriges ledande centrum för utbildning inom jakt och viltförvaltning.

Nuvarande yrkesmässiga utbildning sker i nära samarbete med Sveriges Yrkesjägarförening och i nära kontakt med Jordjägarförbundet. Utbildningen är fyra och ett halvt år och består av både teori och praktik. Under fyra år utförs praktik på platser godkända av Sveriges Yrkesjägarförening. Den avslutande teoridelen som är sex månader lång är förlagd till Öster Malma. Utbildningen bedrivs vart tredje år med ca 15 elever per gång.

Utbildningen ger teoretiska kunskaper om jakt, viltvård, jaktledning, etik i jakten, eftersök av skadat vilt, samhällets organisation och struktur kring de jaktliga frågorna m.m. För att få behörighet och examineras som viltmästare måste alltså eleven genomgå den teoretiska utbildningen på Öster Malma. Erfarenheten visar att nuvarande utbildningsvolym väl motsvarar marknadens behov då i stort sett alla utexaminerade viltmästare får anställning i paritet med utbildningens innehåll.

Med start i januari och avslutning i juli genomfördes ännu en Viltmästarkurs under 2009. Samtliga 14 deltagare slutförde sina studier och vid avslutningen hade de flesta en fast anställning inom jakten. Under kursen behandlades bl.a. juridik, ekonomi, presentationsteknik, viltbiologi och viltvård samt en del praktiska moment såsom skytte och tillvaratagande av vilt. Ett flertal exkursioner genomfördes också, bl.a. till England och Danmark. Även en resa till Skåne med viltvård och fågelskådning hanns med. Sist i kursen fick deltagarna redovisa sina examensarbeten såväl skriftligt som muntligt.

För de jaktelever som finns utbildningssystemet genomfördes i februari ett elevprov och alla sju eleverna blev godkända. En tvådagars elevutbildning genomfördes på Öster Malma under maj månad. De jaktelever som klarat elevprovet erbjöds plats och samtliga sju elever deltog. Utbildningen ger eleverna en grundkunskap i artkännedom rörande främst växter och fåglar. Dag tre hölls ett s.k. elevmöte där samtliga landets jaktelever och praktikanter bjöds in för information och enskilda samtal.

För de yrkesjägare som är handledare anordnade Svenska Jägareförbundet i samarbete med Sveriges Yrkesjägareförening en handledarutbildning i maj. Målet är bl.a. att göra jaktelevstiden mer likvärdig oavsett vilka elevplatser man varit på samt att följa upp elevsynpunkter och utveckla handledarskapet. 2009 års handledarutbildning var en uppföljning av fjolårets utbildning som hade temat information och kommunikation.

Öster Malma den mars 2010

Torsten Mörner
Förbundsordförande

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Stockholm den mars 2009

Anders Engström
Av årsstämman vald
auktoriserad revisor

Kaj Nyman
Av årsstämman
vald revisor